

URKIOLA ARRIGARRI VI: BIZKARRA TA BIZKARRATARRAK

Urkiola'ko Santutegian lan aundia egin eban Bizkarra'tar D. Benito'k eta emengo lana amaitu zanean, Zakarias bere anaia Madrid'en gotzain egin eben, Katoliku Ekintzaren arduradun, eta arajoan zan gure D. Benito Areatza-Billaro'n artzipreste lez urteak egin ondoren. Eta anai bi orreik baiño askoz urrago izan dogu gure artean euren lobeaz zan D. Fernando Bizkarra. Au seminarioan ezagutu gendun gogo-zuzendari lez eta gero Gernika'n artzipreste lez, eta artzipreste lanagaz batera Gulpide'ren laguntzaille aundia izan gendun. Bizkarra'tarrak fede ta erlejiño-arloan zintzo ta zuzen jokatu eben eta arlo orretan eurai esker ona agertzea baiño besterik ez dagokigu.

Baiña bai aztertu geinke curen jokabidea erri-arazoetan, gauza bat besteagaz nastautu iruntzi-bearra izan ez dagigun. Bizkarratarrak jatorriz karlostarrak eta jokabidez espāñatarrak izan dira, bear ba'da curen fedea ori eskatzen ebalako. Itzaltasunez begiratzen dautsagu aukera orreri baiña ez konturatu barik geuregandu, ori eura be ez leukee nai izango, arazoa orrelan argi agertu ezkerio.

Zakarias Gotzaiñak idaz-lan asko ta sakonak idazten eban Ecclesia aldizkarian katoliku-ekintzari buruz batez be. Batzuk gogoan daukadaz, esaterako laterri-arteko maillego edo diru-prestatzeari buruz idatzi ebananak. Gaur be argibide dira eta orduan geiago.

Ez eban onartzen urrillaren 12n. egunean endaren eguna edo "Día de la Raza" ospatzea eta orregaitik egun orreri izena aldatzea lortu eban. Berak, agintarien adostasunagaz, "Día de la Hispanidad" izatea lortu eban. "Hispanidad" itza bera be Zakarias Bizkarra gotzaiñaren asmakizuna da. Or ikusten dogu nongo munduan daukan bere eragiña gotzain onek.

Gure Joseba Legartza'k idatzi dauan eta "La sinfonía incompleta de Urkiola" deritxon liburuan, sarritan agertzen da D. Benito Bizkarra'k egin eban lan ederra eta ni irakurri-ala zain nengoan: Ez ete da agertuko beste erri-arrazo ori? Eta, bai, agertzen da eta zorrotasun larregi barik baiña argi agertu be. Ona emen non eta zelan: 175n. orrialdean D. Pantaleon Uriarte abade arratiarra agertzen da abade sakristau lez eta D. Benito Bizkarra'ren geriza lez. Arratiar onek "El liberal" izparringia ekarten eban etxera eta D. Benito'ren aurrean irakurri, berau mindutearren. Laster bota eutson aurpegira D. Benito'k eta bere erantzuna au izan zan: "Guztien eritxiak jakin bear dira". 289n. orrialdean gudaldian txarto erabillia izan zata agertzen dau D. Benito'k eta bere edestian oso txarto geratzen dira "gorri"en aldekoak eta santu lez erreketak eta beste soldaduak. Onek San Antonio ospatu eben Franco'ren emaztea, Soltxaga gudalburua eta Gasteiz'ko Bikarioa aurrean zirala (Bikario ori Ormazabal izango zan, Lauzurika Gotzaiña etorri baiña lenago ta georago 500 abade erbesteratu ebazana).

Ondo diño Joseba'k ori D. Benito'ren eritxia dala, baiña beste batzun eritxiak be entzun bearko dirala.

283n. orrialdean agertzen dau Joseba'k beste jazokizun polit bat: Jesus'en Biotzari altara bat egin eutsoen santutegian eta D. Benito'k altara ori bedeinkatzeko baimena eskatu eban

eta emon be egin eutsoen, ekintza bi egitekotan, bata altarea sagaratzeko eta bestea irudia bedeinkatzeko. Egin zan bedeinkatzea eta bost abaderen artean ipiñi eben irudia altare-gaiñean, baiña baten batek ekintza ori salatu egin eban Gotzaiñaren aurrean: Jesus'en biotzari eskuetan España'ren lur-irudia ta "Reinare" itza ipiñi jakozan eta iru berbaldi egin ziran, bi erderaz eta bat bietara eta an egon ziran euskaldunak auxe esan eben: Urrengo gatozenez eleizan bertan esango dogu euskaldunai euskeraz egiteko. Azalpen au egiten dauanak auxe diño gaiñera: Ori dana egiten dala abertzaleai min egiteko. Guzti ori guda asi baiño urte batzuk lenago izan zan.

Zeanuri'ra abade joan nintzanean, parroko agiritegian Billaro/Areatza'ko artziprestea zan D. Benito'ren eskutiz bat aurkitu neban eta orduan parroko zanari auxe agintzen eutson: "Guda irabazi dogun ezkerio, sartu daiguzan errira oitura onak eta ez emon ezelan be baimenik dantza lotua egiteko". Batakian guda nortzuk irabazi eben! Geuk!

Eta, amaitzeko, zerbait irugarren Bizkarratarra dan D. Fernando'ri buruz: Abade ona zan, esan dodan lez. baiña Gulpide'ren aldi larrietan oso-osoan jarri zan Gotzain orren alde, beste gitxi batzukaz alkatuta. Erri batzutara sendotza ospatzen be etorri zan, Gotzaiñak bearrezkotzat geunkazan baldintza batzuk beteten ez ebazala. Bere kidekoak ziran abadeak egozan errietan ospatu zan sendotza baiña beste errietan ez zan izan onartua eta erriko eskoitarrak bera artzera joan arren, ez zan egin ospakizunik. Lenengo errien artean Mungia ta Arrieta daukaguz eta bigarrenen artean Gamiz eta beste geienak.

Batera nator Joseba Legartza'gaz onetan: Urkiola'rentzat lagungarri aundia izan zala D. Benito, baiña... beste au be argi geratzen da.

OLAZAR'tar Martin'ek.

GUDEA ASI JAKU

Zori txarrez, gure edestia gudaz beterik dago. XX gizaldian izan dira gudarik gogorrenak eta zabalenak.

Asi-barria dogun XXI gizaldia, baita III milleurtea be, eta ona emen sortuta lenengo guda aundia.

Guda onen sorbide azkenengo ZER'en "Izukeri aundia" idazpuruaz idatziaren ondorena da: Islandarrak eta oncin artean batez be Bin Laden dogu iturri, izukeri aundia berak egiña dalako.

Ipar-ameriketarrak ondo aztertu dabe arazoa, baiña euren lagun agertu diranakaz alkar-izketa egin be. Baiña azkenean guda izan da ikusi dan bide bakarria ain zabal dagoan izukeriari erantuzteko. Izukeri au oraingoan islandar-rengandik dator.

Izango al da ondorena, bakea!

Euskerazaleak